

**TYÖ- JA TASA-
ARVOASIAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ
2/2002 vp**

Hallituksen esitys 84. Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymien merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä koskevan yleissopimuksen ja kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan yleissopimukseen liittyvän pöytäkirjan hyväksymisestä sekä laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 7 päivänä toukokuuta 2002 lähettänyt työ- ja tasa-arvoasiainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen 84. Kansainvälisen työkonferenssin hyväksymien merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä koskevan yleissopimuksen ja kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan yleissopimukseen liittyvän pöytäkirjan hyväksymisestä sekä laiksi yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (HE 63/2002 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Tarja Kröger, työministeriö
- johtaja Leo Suomaa, sosiaali- ja terveysministeriö
- asiamies Ritva Lähdesmäki, Suomen Konepääliittoliitto
- asiamies Veikko Trast, Suomen Laivanpääliittoliitto
- puheenjohtaja Simo Zitting, Suomen Merimies-Unioni ry
- vt. toimitusjohtaja Henrik Lönnqvist, Suomen Varustamoyhdistys
- työmarkkina-asiames Kimo Kostiainen, Ålands Redarförening.

HALLITUKSEN ESITYS

Kansainvälinen työkonferenssi hyväksyi vuonna 1996 merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä koskevan ILO:n yleissopimuksen nro 180 ja sitä täydentävän suosituksen nro 187 samoin kuin vuodelta 1976 olevaan kauppa-aluk-

sisä noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan ILO:n yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan.

Yleissopimuksessa nro 180 on määryksiä merenkulkijoiden enimmäistyöajoista ja vähim-

mäislepoajoista sekä alusten miehityksestä ja laivanvarustajan ja päällikön vastuusta. Suomi ratifioi yleissopimuksen nro 147 vuonna 1978. Siihen liittyvän pöytäkirjan tarkoituksena on korottaa kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa siten, että jäsenvaltion tulee sitoutua noudattamaan laivaväen asuntoja aluksessa koskevaa yleissopimusta nro 133, joka on ratifioitu Suomessa vuonna 1974, ja yleissopimusta nro 180, jonka hyväksymistä tässä esityksessä ehdotetaan.

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi yleissopimuksen nro 180 ja yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan sekä lain

yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Merityöaikalain ja työajasta kotimaan liikenteen aluksissa annetun lain vähimmäislepoaikoja sekä työaikaasiakirjoja koskevia säännöksiä muutettiin 1 päivänä maaliskuuta 2001 siten, että ne täyttävät yleissopimuksessa nro 180 asetetut vaatimukset. Kun kyseinen yleissopimus hyväksytään, poistuu myös yleissopimukseen nro 147 liittyvän pöytäkirjan ratifiointieste. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin yleissopimus tulee Suomen osalta voimaan. Voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä.

Esityksen perustelujen mukaan Suomessa voimassa oleva merenkulkijoiden työaikasäännöstö vastaa hyväksyttäväksi ehdotetun yleissopimuksen nro 180 ja samansisältöisen merenkulkijoiden työaikadirektiivin vaatimuksia. Merenkulkijoiden työaikadirektiiviä täydentää merenkulkijoiden työajan valvonnasta yhteisön satamissa käyvillä aluksilla annettu direktiivi, jonka tavoitetta toteutetaan siten, että jäsenvaltioiden tulee tarkistaa yhteisön satamiin poikkeavien yhteisön ulkopuolisten maiden lipun alla liikennöivien alusten työaikajärjestelyt.

Suomessa työ- ja elinolosuhteiden tarkistaminen laivoilla kuuluu työsuojeluviranomaisten tehtäviin. Nyt käsiteltävänä olevalla esityksellä pyritään ulottamaan tarkastukset koskemaan myös yhteisön satamiin poikkeavissa kolmansien maiden aluksissa noudatettavia työaikoja. Asian käsittelyn yhteydessä valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että työsuojeluviranomaisten käytettävissä olevat resurssit eivät nykyisellään riitä tehokkaan valvontatyön suorittamiseen. Tarkastusten suorittamista on voitu joutua odottamaan jopa niin pitkään, että työaika-

säännösten rikkomiseen liittyvät teot ovat ehtineet rikosoikeudellisesti vanhentua. Valiokunta pitää välttämättömänä, että valvontaa tehostetaan ja valvontaa suorittavien viranomaisten resursseja lisätään.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyy Genevessä pidetyssä 84. Kansainvälisessä työkonferenssissa 22. päivänä lokakuuta 1996 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 180, joka koskee merenkulkijoiden työaikaa ja alusten miehitystä,

että Eduskunta hyväksyy Genevessä pidetyssä 84. Kansainvälisessä työkonferenssissa 22. päivänä lokakuuta 1996 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön kauppa-aluksissa noudatettavaa vähimmäistasoa koskevaan yleissopimukseen nro 147, 1976, liittyvän pöytäkirjan, ja

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 23 päivänä toukokuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Pertti Mäki-Hakola /kok
vpj.	Raija Vahasalo /kok	Lauri Oinonen /kesk
jäs.	Tuula Haatainen /sd	Pirkko Peltomo /sd
	Pertti Hemmilä /kok	Tero Rönni /sd
	Anne Holmlund /kok	Osmo Soininvaara /vihr
	Anne Huotari /vas	Jaana Ylä-Mononen /kesk
	Kyösti Karjula /kesk	vjäs. Matti Kangas /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ritva Bäckström.